

29. 1. 2010

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Formy notářských zápisů se svolením k vykonatelnosti

Zákonem č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, byl do notářského řádu zaveden institut notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti, a to v § 71a – 71c notářského řádu. Jednalo se o dohodu dlužníka a věřitele, kterou se dlužník zaváže splnit pohledávku nebo jiný nárok věřitele vyplývající ze závazkového právního vztahu, v níž svolí, aby podle tohoto zápisu byl nařízen a proveden výkon rozhodnutí (exekuce), jestliže svou povinnost řádně a včas nesplní.

Zákonem č. [7/2009](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, došlo k určitým změnám v možnostech využití institutu notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti a nyní tak může být, kromě výše popsané dohody, učiněno rovněž prohlášení účastníků o budoucím závazku a rovněž jednostranné prohlášení dlužníka o existujícím závazku.

Dohoda původně obsažená v ustanoveních paragrafů § 71a – 71c notářského řádu je po změně provedené zákonem č. [7/2009](#) Sb. obsažena v podstatě v totožném znění v § 71b.

Z § 71a notářského řádu vyplývají zbylé dvě výše zmíněné možnosti využití notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti.

- v prvním odstavci je upravena možnost notářského zápisu o právním úkonu **dvou účastníků**, ve kterém se jeden účastník (budoucí dlužník) zaváže splnit peněžitou pohledávku druhého účastníka (budoucího věřitele) vyplývající ze zakládaného závazkového právního vztahu (např. smlouva o půjčce);
- v druhém odstavci je upravena možnost **jednoho účastníka** jednostranně uznat peněžitou pohledávku vyplývající z již založeného závazkového právního vztahu.

Pokusme se nyní jednotlivé možnosti rozebrat podrobněji.

1) §71a odst. 1 notářského řádu

„Notářský zápis **o právním úkonu**, ve kterém **se účastník zaváže splnit peněžitou pohledávku druhého účastníka** vyplývající **ze zakládaného závazkového právního vztahu**, může obsahovat **svolení zavázaného účastníka, aby byl podle tohoto zápisu nařízen a proveden výkon rozhodnutí** (exekuce) a aby byl takový notářský zápis exekučním titulem, **jestliže svou povinnost řádně a včas nesplní**. Takový notářský zápis o právním úkonu **musí obsahovat i výši pohledávky a dobu plnění**.“

Na první pohled by se mohlo zdát, že se jedná o jednostranné prohlášení dlužníka („...o právním úkonu, ve kterém se účastník zaváže splnit peněžitou pohledávku...“). V první větě se ale nehovoří jen o účastníkovi, který se k něčemu zavazuje, ale i o druhém účastníkovi, kterému má být plněno. Účastníkem je přitom osoba zúčastněná na právním úkonu, o kterém je sepsován notářský zápis. Jedná se tedy o notářský zápis o právním úkonu, kdy jsou vyžadováni dva účastníci – budoucí povinný – dlužník, a budoucí oprávněný – věřitel. Zřejmě není nutné zkoumat, zda se jedná o dvoustranný

právní úkon (dohodu) nebo pouze o souhlasné prohlášení, neboť i souhlasné prohlášení je fakticky dohodou těch, kteří jej činí. V žádném případě se ale nejedná o dvě samostatná jednostranná prohlášení (zákon hovoří o jednom právním úkonu).

Použití pojmu „zakládáný závazkový právní vztah“ naznačuje, že v době porřízení notářského zápisu předmětný závazkový vztah ještě neexistuje, jeho založení by ale zřejmě mělo být v procesu. To si lze ovšem těžko představit a smyslem úpravy tak je jistě možnost učinit notářský zápis ohledně budoucí pohledávky, která teprve vznikne. Notářský zápis se tedy porizuje v době před např. uzavřením smlouvy o úvěru a porřízení takového notářského zápisu může být podmínkou poskytnutí úvěru. Opětovně je na místě zdůraznit, že k platnému porřízení tohoto typu notářského zápisu je třeba dvou účastníků.

V notářském zápisu bude, kromě označení účastníků a dalších náležitostí uvedených v § 63 notářského řádu, uveden

- závazek jednoho účastníka splnit konkrétní peněžitou pohledávku,
- svolení k vykonatelnosti jestliže svou povinnost řádně a včas nesplní,
- výše pohledávky a doba plnění.

Vzhledem k tomu, že se takový notářský zápis týká budoucí pohledávky, tedy v době sepsání notářského zápisu ještě neexistující, ale přitom již v notářském zápisu musí být uvedena konkrétní výše pohledávky a doba plnění, je třeba dát si pozor, aby i následně založený závazkový vztah obsahovat totožné hodnoty. To zřejmě nemůže činit problém u jistiny, nicméně např. u případných úroků či splátkového kalendáře by mohlo dojít k „drobným“ úpravám, které by poté mohly učinit notářský zápis nevykonatelným a tedy bezcenným.

2) §71a odst. 2 notářského řádu

„Notářský zápis o **právním úkonu**, ve kterém **účastník jednostranně uzná peněžitou pohledávku** vyplývající z již založeného závazkového právního vztahu, může obsahovat **svolení zavázaného účastníka, aby podle tohoto zápisu byl nařízen a proveden výkon rozhodnutí** (exekuce) a aby byl takový notářský zápis exekučním titulem, **jestliže svou povinnost řádně a včas nesplní**. Takový notářský zápis o právním úkonu **musí obsahovat i výši pohledávky, dobu plnění, označení osoby, jejíž pohledávka má být splněna, a skutečnosti, na nichž se pohledávka zakládá.**“

V tomto případě se jedná o notářský zápis o **jednostranném právním úkonu**, kdy účastník uzná peněžitou pohledávku z již založeného závazkového právního vztahu.

V notářském zápisu bude, kromě označení účastníků a dalších náležitostí uvedených v § 63 notářského řádu, uveden

- uznání peněžité pohledávky,
- svolení k vykonatelnosti jestliže svou povinnost řádně a včas nesplní,
- výši pohledávky a dobu plnění,
- označení osoby, jejíž pohledávka má být splněna,
- skutečnosti, na nichž se pohledávka zakládá.

Při této formě notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti dochází v první řadě k uznání již existující pohledávky (splatné nebo ještě před splatností), a to co do důvodu a výše (musí být totiž uvedena výše pohledávky i skutečnosti, na nichž se pohledávka zakládá). Aby se jednalo o uznání dluhu ve smyslu ustanovení § 558 občanského zákoníku, měl by být v notářském zápisu obsažen také

příslib k zaplacení uznaného dluhu.[1]

V obou případech uvedených v § 71a notářského řádu se musí jednat o peněžitou pohledávku. V případě varianty obsažené v odstavci prvním nedochází k uznání pohledávky, protože se jedná o budoucí pohledávku, tedy pohledávku, která v době učinění úkonu ještě neexistuje.

V případě varianty obsažené v odstavci prvním nemusí být součástí notářského zápisu důvod pohledávky, tedy vyjádření skutečností, na nichž se pohledávka zakládá. V prvním odstavci totiž není tento požadavek výslovně uveden, na rozdíl od odstavce druhého. Není zřejmé, zda toto bylo úmyslem zákonodárce, nicméně gramatický výklad spolu se srovnáním úpravy obsažené v obou odstavcích § 71a notářského řádu je jednoznačný. V každém případě je ale žádoucí důvod uvést, tedy popsat zakládaný závazkový vztah.

3) §71b notářského řádu

„Notář sepíše na žádost notářský zápis **o dohodě**, kterou **se účastník zaváže splnit pohledávku nebo jiný nárok druhého účastníka** vyplývající **ze závazkového právního vztahu**, v níž svolí, aby podle tohoto zápisu byl nařízen a proveden výkon rozhodnutí (exekuce) a aby byl takový notářský zápis exekučním titulem, **jestliže svou povinnost řádně a včas nesplní.**“

V tomto případě se jedná o notářský zápis o dohodě (která samozřejmě není ničím jiným než zpravidla dvoustranným právním úkonem) obsazující závazek jednoho účastníka ke splnění pohledávky (nikoli ale její uznání) nebo jiného nároku druhého účastníka.

V notářském zápisu budou uvedeny náležitosti podle § 63 notářského řádu a dále podle § 71b odst. 2 notářského řádu dohoda účastníků musí obsahovat

- označení osoby, která se zavázala ke splnění pohledávky nebo jiného nároku (osoby povinné),
- označení osoby, jejíž pohledávka nebo jiný nárok mají být splněny (osoby oprávněné),
- skutečnosti, na nichž se pohledávka nebo jiný nárok zakládá,
- předmět plnění,
- dobu plnění,
- prohlášení povinné osoby o svolení k vykonatelnosti zápisu.

Podle § 71b odst. 3 notářského řádu může dohoda účastníků obsahovat též podmínky, popřípadě vzájemné povinnosti oprávněné osoby, na jejichž splnění je poskytnutí předmětu plnění vázáno.

Nemusí se tedy, na rozdíl od předchozích případů, jednat pouze o peněžitou pohledávku, ale může jít fakticky o jakékoliv plnění. Pokud by se jednalo o peněžitou pohledávku, není třeba, aby dlužník svůj dluh uznal, nicméně toto lze zcela určitě doporučit. Na rozdíl od formy notářského zápisu uvedené v § 71a odst. 1 notářského řádu předmětem plnění je zde již existující plnění.

Zavedení nových forem notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti je jistě správné a např. pro potřeby bank při poskytování úvěrů žádoucí, nicméně zvolená úprava vyvolává určité pochybnosti a nejasnosti a zejména odlišné požadavky na jednotlivé formy notářských zápisů se svolením k vykonatelnosti vyžadují od notářů zvýšenou pozornost a opatrnost, neboť případné pochybení by mohlo mít fatální následky.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že jednostranně lze učinit prohlášení pouze o existující peněžité pohledávce a pouze v tomto případě zákon vyžaduje uznání takové peněžité pohledávky. Dohoda, resp. právní úkon dvou účastníků, se může týkat existujícího závazku (ať už peněžního nebo jiného) nebo budoucí peněžité pohledávky.

Pokud se notářský zápis se svolením k vykonatelnosti týká peněžité pohledávky a dále např. jejího **příslušenství (úroky) či smluvní pokuty**, je nezbytné v notářském zápisu dbát na to, aby veškeré finanční plnění, ke kterému dlužník dává svolení k vykonatelnosti, bylo uvedenou **přesně a určitě**. Velmi důležité je kromě konkrétní výše úroků (např. neobstojí formulace "dále se výše úroků bude odvíjet od umořování jistiny úvěru"[2]) uvést také dobu plnění, tedy od kdy a do kdy se např. úroky mají platit. Podle názoru Nejvyššího soudu **musí být např. úroky z úvěru spočitatelné v době sepisu notářského zápisu na základě údajů v něm uvedených, popřípadě za použití obecně závazného právního předpisu**. Nesmí být stanoveny proměnlivě v závislosti na podmínkách, které nejsou stanoveny právním předpisem či Věstníkem České národní banky, v němž jsou závazně vyhlášovány diskontní, lombardní a REPO sazby.[3] Podle jiného rozhodnutí Nejvyššího soudu v notářském zápise **nestačí takové určení doby plnění úroků z prodlení a smluvní pokuty, jež je vymezena toliko počátečním dnem a stanovena do zaplacení**. Z hlediska předmětu plnění ve smyslu § 71b odst. 1 písm. d) zákona č. [358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti, ve znění pozdějších předpisů, tato formulace požadavku zákona odpovídá, neboť denní výši smluvní pokuty lze jednoznačně určit; neodpovídá však zákonu z hlediska doby plnění, neboť z ní není zřejmé, kdy je smluvní pokuta splatná a do kdy se má platit. Je nerozhodné, jakou formulaci užívají u smluvní pokuty a úroků z prodlení soudní rozsudky, neboť zákon č. [358/1992](#) Sb. má v tomto směru vlastní úpravu.[4]

Mgr. Jiří Hrabovský
advokát

Vinohradská 37,
120 00 Praha 2

tel.: +420 724 695 795

e-mail: hrabovsky@ak-hrabovsky.cz

www.ak-hrabovsky.cz

[1] § 558 občanského zákoníku – „Uzná-li někdo písemně, že zaplatí svůj dluh určený co do důvodu i výše, má se za to, že dluh v době uznání trval. U promlčeného dluhu má takové uznání tento právní následek jen věděl-li ten, kdo dluh uznal, o jeho promlčení.“

[2] Usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 593/2000 ze dne 23.1.2001

[3] Usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 477/2007 ze dne 20.10.2008

[4] Usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 3288/2006 ze dne 17.5.2007

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)

- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [JIRÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ČERVEN 2026](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)